

Første Næstformand (From): Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 9. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udførsel af fisk og fiskevarer.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om fornyelse af to statspræmieobligationslån.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske astronomiske forskningssamarbejde vedrørende den sydlige stjernehimmel.

4) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1965.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1967-68.

Mødet hævet kl. 15¹⁴.

26. møde.

Torsdag den 9. februar kl. 13.

Første næstformand (From): I skrivelse af gårs dato meddeler kirkeministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om menighedsråd og forslag til lov om kirken i Grønland.

I skrivelse af gårs dato meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om fælles grænseekspedition.

I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om egnsudvikling og forslag til lov om garantier for lån til industrivirksomheder.

Udvalget angående den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1964-65 har afgivet betænkning. Eksemplarer vil blive omdelt.

Under henvisning til det pålæg, der er givet i beretning af 12. april 1962 fra udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om Danmarks erhvervsfond, har boligministeren med skrivelse af 8. februar d. å. fremsendt beretning om anvendelse af midler til produktivitetsfremmende foranstaltninger i finansåret 1965-66. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Kirkeministeren (Orla Møller): Herved skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om menighedsråd.*

Ved lov af 11. maj 1966 ændredes lov om kirkers bestyrelser m. m. således, at der blev givet kirkeministeriet hjemmel til at tillade, at de udgifter ved opførelse af en ny kirke, som ikke dækkes af staten, kommunen eller private bidragsydere, afholdes over den lokale kirkelige ligning, såfremt menighedsrådet for det sogn, hvori kirken opføres, indstiller dette. Hidtil havde det været sådan, at en væsentlig del af udgifterne ved opførelse af en ny kirke skulle tilvejebringes ad privat vej. Dette krav medførte i almindelighed, at der til tilvejebringelse af det økonomiske grundlag for opførelse af nye kirker nedsattes såkaldte kirkekomiteer, der var af privat beskaffenhed. Disse kirkekomiteer stod som bygherrer for de nye kirker, og i henhold til menighedsrådslovens § 34, stk. 2, tilkom der dem indstillingsret med hensyn til præsteembeder, som oprettedes ved den nye kirke, når en væsentlig del af udgifterne ved kirkens opførelse var tilvejebragt af komiteen.

[Kirkeministeren.]

Efter den før omtalte ændring af lov om kirkers bestyrelse vil det i fremtiden blive det normale, at kirkebygningsopgaver varetages af de lokale menighedsråd, der herefter vil stå som bygherrer. Bestemmelsen i menighedsrådslovens § 34, stk. 2, vil derfor almindeligvis blive uden betydning. Men rent bortset herfra forekommer den mig efter forholdene i dag lidet rimelig. Bestemmelsen foreslås derfor ophævet.

Besættelsen af de præsteembeder, som oprettes ved en ny kirke i forbindelse med kirkens indvielse, må herefter ske efter indstilling enten af menighedsrådet for det sogn, hvorfra det nye sogn udskilles, eller af det menighedsråd, som skal vælges for det nye sogn. Det vil næppe være rimeligt at overlade indstillingsretten til menighedsrådet i det gamle sogn, når der kort tid efter indvielsen skal vælges et menighedsråd for det sogn, der skal være præstens eller præsternes arbejdsområde. Det må skønnes naturligt at overlade indstillingsretten til det pågældende nye menighedsråd. Efter de nugældende regler kan dette menighedsråd imidlertid ikke vælges, forinden kirken er indviet og sogneudskillelsen samtidig har fundet sted, hvorfor der vil hengå nogen tid, inden præsteembederne ved den nye kirke kan besættes, hvilket selvsagt er uheldigt.

Lovforslaget tilsigter at give mulighed for at anordne valg af menighedsråd for det nye sogn, allerede inden sognet formelt er udskilt. Fremgangsmåden vil i sådanne tilfælde herefter blive den, at kirkeministeriet, når kirkebyggeriet er påbegyndt samt finansieringen af byggeriet sikret, og når grænserne for det nye sogn efter stedfunden forhandling med menighedsråd, biskop og landbrugsministerium kan endeligt fastlægges, nedlægger forestilling over for kongen om oprettelse af det nye sogn med disse grænser fra den dag at regne, da den nye kirke kan indvies. Når den kongelige resolution foreligger, kan kirkeministeriet anordne valg af det nye menighedsråd uden at afvente indvielsen af kirken.

Det menighedsråd, der udgår af dette valg, bør ikke straks indtræde i alle et menighedsråds beføjelser, hvilket heller ikke vil være teknisk muligt, idet der jo endnu ikke består noget kirkesogn eller kirke-

distrikt omkring den ny kirke. Det ville også være urimeligt at fratage det hidtidige menighedsråd kirkebyggeriet, som er forberedt og påbegyndt af dette. Menighedsrådet oprettes foreløbig udelukkende med den funktion at afgive indstilling vedrørende besættelse af præsteembederne ved den nye kirke og træffe aftaler om betjeningen af den nye kirke i øvrigt. Først når kirken indvies og sogneudskillelsen dermed træder i kraft, overtager menighedsrådet alle et sådant råds normale funktioner. Når det nye menighedsråds opgaver ikke udtrykkeligt begrænses i lovforslaget til de foranævnte, er årsagen den, at der meget vel vil kunne tænkes tilfælde, hvor det var ønskeligt at kunne tillægge menighedsrådet for det nye sogn også andre beføjelser. Lovforslaget er derfor affattet som en bemyndigelse for kirkeministeriet til i det enkelte tilfælde at fastsætte det nye menighedsråds opgaver, men hovedopgaven vil som nævnt blive at foretage indstilling til præsteembeder, således at disse kan besættes straks i forbindelse med kirkens indvielse.

Lovforslaget indeholder endelig et forslag om forhøjelse af det såkaldte rådighedsbeløb, som af menighedsrådene kan afholdes over den lokale kirkelige ligning til kirkelige formål i sognet og stiftet. Der har været en del offentlig debat om dette spørgsmål, navnlig foranlediget af en betænkning, som den under kirkeministeriet nedsatte strukturkommission afgav herom for cirka et år siden. Debatten har vist så væsentlige meningsforskelle om, hvad der bør tilsigtes med rådighedsbeløbet, som i øjeblikket maksimalt udgør 2.000 kr. eller under særlige omstændigheder indtil 5.000 kr., at jeg ikke mener, tiden er inde til at stille forslag om en principiel ændring af de gældende bestemmelser på dette område. Derimod har debatten vist, at rådighedsbeløbet mange steder og navnlig i de større bysogne er utilstrækkeligt til varetagelse af de formål, som hidtil er tilgodeset.

Jeg har derfor foreslået en forhøjelse af beløbet til 3.000 kr. eller under særlige omstændigheder indtil 8.000 kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

[Kirkeministeren.]

Herved skal jeg endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om kirken i Grønland*.

Som det vil være medlemmerne af tinget bekendt, gælder den almindelige kirkelige lovgivning ikke i Grønland. Her har man sin egen kirkelov, lov af 27. maj 1950 om kirken i Grønland. Det er denne lov, som tænkes afløst af den foreslåede nye lov.

Fremkomsten af dette lovforslag står i forbindelse med, at administrationen af kirken i Grønland fra den 1. januar 1966 er overført fra ministeriet for Grønland til kirkeministeriet. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, blev bestemmelse herom truffet ved en kgl. resolution af 16. december 1965 og i øvrigt i overensstemmelse med en indstilling herom fra Grønlandsudvalget af 1960. I dette udvalgs betænkning blev der givet udtryk for det ønskelige i, at administrationen af den grønlandske kirke bliver yderligere decentraliseret, samt at der til varetagelse af den lokale administration bliver oprettet et organ, der til en vis grad kan sammenlignes med stiftsøvrighederne i Danmark.

Dette er baggrunden for forslagens § 3, hvori der stilles forslag om oprettelse af et Grønlands kirkenævn bestående af lands- hovedingen og provsten for Grønland.

Bortset herfra er lovforslaget i det væsentlige kun en ajourføring af 1950-loven under hensyn til den siden da skete udvikling. Jeg tillader mig herom at henvise til bemærkningerne til de enkelte paragraffer i forslaget.

Lovforslaget er tiltrådt af Grønlandsrådet, ministeriet for Grønland, det grønlandske landsråd, biskoppen over Københavns stift, provsten for Grønland og det i 1966 afholdte præstekonvent i Grønland.

Jeg anbefaler hermed lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om fælles grænse- ekspedition*.

Forslaget indeholder i § 1 en bemyndigelse til regeringen til at afslutte overenskomster med andre lande om fælles grænse- ekspedition og i § 2 de lovbestemmelser, der

må anses for påkrævet med henblik på gennemførelsen af sådanne overenskomster.

Anledningen til forslaget er, at Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland har undertegnet en overenskomst om sammenlægning af grænseekspeditioner og etablering af fællesstationer ved den dansk-tyske grænse. Lovforslaget er imidlertid affattet således, at det også giver mulighed for senere at afslutte og gennemføre lignende overenskomster med andre stater. Dette vil især kunne få praktisk betydning efter opførelsen af en Øresundsbro.

Det vil betyde en væsentlig fordel for de rejsende og for transporten af gods, om det ene lands udrejsekontrol og det andet lands indrejsekontrol kan foregå på samme sted og i umiddelbar fortsættelse af hinanden. Dette gælder ikke alene med hensyn til landevejstrafikken, men også med hensyn til trafik med tog eller skib. Holland, Belgien, Frankrig, Schweiz og Østrig har da også allerede indgået lignende overenskomster med forbundsrepublikken.

Den omtalte ordning forudsætter, at det ene lands grænsefunktionærer kan udføre grænseekspeditionen på afgrænsede zoner af det andet lands territorium, herunder foretage beslaglæggelser og anholdelser. Endvidere skal de pågældende grænsefunktionærer i nabostaten nyde samme strafferetlige retsbeskyttelse som i deres hjemland. Bestemmelserne i lovforslagets §§ 2-3 er udformet ud fra disse synspunkter.

Den dansk-tyske traktat er kun en rammeaftale. Den indebærer ikke umiddelbart, at der skal etableres nogen fælles grænseekspedition. I hvilket omfang og i hvilke zoner dette skal ske, skal fastsættes ved senere særlig aftale mellem de kompetente ministre.

Etablering af fælles grænseekspedition vil nødvendiggøre opførelse af nye grænseekspeditionsbygninger eller ændring af de eksisterende. Mange af disse bygninger trænger imidlertid alligevel til at blive udskiftet eller moderniseret. Det vil således være muligt i vidt omfang at lade udfyldningen af rammeaftalen ske i takt med de nyopførelser og moderniseringer af bygningerne ved grænsen, som i alle tilfælde skulle finde sted.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærknin-